

SPECTACOLE

Ștefan OPREA

*Visul
unei
nopti de
vară??*

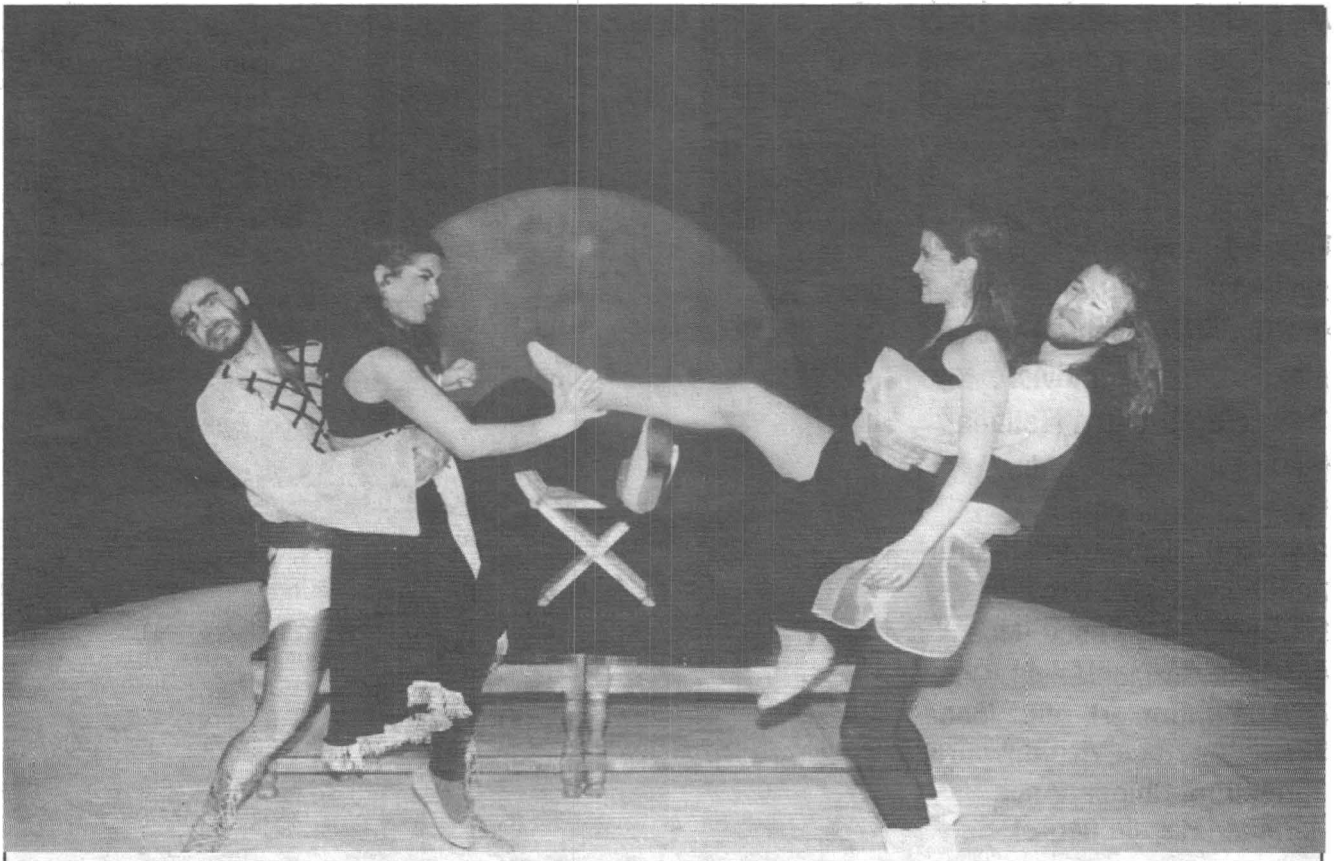
Pentru a treia oară – din 1960 încoace – vedem pe scena Naționalului ieșean “Visul unei nopți de vară” de Shakespeare. Dar e un text atât de frumos, încât frecvența montării nu ne poate face decât plăcere. Mai rămâne ca și spectacolele realizate să fie pe măsura textului pentru ca plăcerea (estetică) a iubitorului de teatru să fie deplină.

Din acest punct de vedere, recenta premieră a Naționalului ne rămâne datoare.

Citind declarațiile regizorului Ion Sapdaru (în caietul de sală) am văzut că el a înțeles personajele ca pe niște “oameni plini de energie sexuală și atrași chiar de perversiuni”, care “își pierd identitatea (!!)

și se dedau homosexualității, pedofiliei, sado-

Vitalie Bichir, Anne Marie Chertic, Constantin Pușcariu și Petronela Grigorescu

masochismului, zoofiliei etc.". E limpede că o asemenea lectură coboară din Jan Kott și e bine că spectacolul încearcă să aibă o cultură a sa; atâta doar că exegetul citat nu e singurul interpret al lui Shakespeare, ba mai mult, el pare acum puțin depășit. Dar să rămânem la el, odată cu regizorul, și să acceptăm viziunea lui sexistă. Puțin speriat parcă de această viziune pe care și-o asumă, Sapdaru se grăbește să ne asigure că a încercat să arate "asemenea inversiuni, dar la modul poetic" (ca și cum Shakespeare n-ar fi făcut-o!)... "într-un cadru natural-edenic". Aici e toată problema. Este spectacolul poetic? Are el un cadru, o atmosferă edenică? Nu este și nu are! El se desfășoară într-un cadru simplist, cu decoruri deturnate de la sensul lor fundamental (de pildă, copacii sunt înlocuiți cu un fel de catarge de corăbii în fața cărora ne declinăm capacitatea de a le decipta semnificația, ceea ce, firește, nu înseamnă că scenograful Mihai Pastramagiu nu s-ar fi gândit la niște semnificații). Luminile, care ar fi trebuit să joace principalul rol în crearea atmosferei, funcționează parcimonios și neinspirat, iar muzica, semnată... anonim, există ca atare. S-a renunțat la tradițional Mendelssohn-Bartholdy. Foarte bine, jos cu tradiția! Nu ne mai trebuie nici misterul, nici irealitatea ambianței pe care ni le oferea muzica lui. În regulă! Dar ce s-a pus în loc? Un amestec de muzici "moderne" care nu se întâlnesc nici o clipă cu poezia și misterul textului. Și apropo de poezie (căci regizorul a zis că ne arată ceea ce ne arată... "la modul

poetic"). Ce e poetic în ținuta și comportamentul dizgrațios al lui Theseu, de pildă? Sau în comportarea Hipolitei? O fi ea regina amazoanelor – războinică deci – o fi fost ea "cucerită cu sabia", cum zice Theseu, dar Shakespeare o aducea în scenă îndrăgostită foc și gata – ba chiar nerăbdătoare – să fie mireasă: "Dar zilele se vor topi în noapte, / Și cele patru nopți vor face timpul / Să lunece asemeni unui vis. / Și luna, arc de-argint, se va-ncorda / Să lumineze noaptea nunții noastre." De la acest amor gata să explodeze, până la ceea ce se petrece pe scenă, (legată cu funii și abia stăpânită de doi bărbați, ca să nu-l sfâșie pe Theseu!) și de la delicatele versuri, la urlatul "Uahh!" este o distanță imposibil de parcurs... cu bun simț artistic. Oberon, apoi: ce a devenit el, care, în textul shakespearian, e regele zânelor? Greu de spus. Dacă judecăm după cârâiturile pe care le lansează din când în când (Craa!) e un cioroi, un corb sau așa ceva; iar după costumație e pur și simplu... indescifrabil. Nici Puck nu e mai breaz. Luând ca atare un vers rostit de el ("Când ca o mână sprintenă nechez"), acesta își face o mișcare de trăpaș care e în totală contradicție cu ceea ce este el de fapt ("Eu sunt un duh / Ce zbor întreaga noapte prin văzduh"). iar floarea fermecată cu care îi vrăjește pe muritori ce a devenit? O eșarfă roșie și mare cât steagul lui Lenin!

Și atunci unde-i poezia... declarată ca demers regizoral? În aglomerația plastică adusă uneori în scenă de scenograf? În secvențele dansante (unele, reușite)? Găsim ceva poezie în jocul meseriașilor-actori (mo-

mentele cele mai bune ale spectacolului), dar și aici jocul actorilor e inegal și insuficient șlefuit. Singurii interpreți care merită a fi reținuți din acest spectacol sunt Teodor Corban (Fundulea) și studentul Ion Crețescu (Subțirelu). În rest, interpretări comune, fără fior artistic, irelevante. Un reproș care trebuie adus majorității actorilor se referă la rostire, la dicție, la respectul față de limba română. Cu excepția Doinei Deleanu (Titania) și a lui Teodor Corban, nimeni nu are grijă de frumoasa rostire a versurilor (și ce frumoasă traducere a realizat Dan Grigorescu!). Din partiturile unora nu ajunge la public nici 50% din ceea ce se spune pe scenă. Ca să nu mai vorbim de tonalități stridente, de răcnete chiar, care n-au nici o acoperire interioară. Îi cunosc foarte bine pe actori și știu ce disponibilități artistice au; numai că asupra lor trebuie să acționeze exigența regizorală. Când aceasta nu acționează, rezultatul este cel pe care l-am văzut și l-am auzit.

*Visul unei
nopti de
vară??*